

Opinienota

Zaaknummer: 23946-2022

Auteur	: Gijs van Oorschot
Domein	: Ruimte
Team	: Economie & Gebiedsontwikkeling
E-mail	: Gijs.vanoorschot@gemeentemaashorst.nl
Port.	: Jeroen van den Heuvel

Aan de leden van de raadscommissie Ruimte, Economie & Financiën van Maashorst.

Onderwerp

Ontwikkeling de Peel: Mening geven over randvoorwaarden experimenten AgroNatuurWonen

Inleiding

De Peel heeft in februari 2022 door het kabinet de status gekregen als definitief Nationale Omgevingsvisie (NOVI)-gebied. Om tempo te kunnen maken in de uitvoering is de NOVI inmiddels aangescherpt en is er sprake van een Nationale Omgevingsvisie Extra (NOVEX)-gebied. Het Rijk wil hiermee met de regio, volgens een nieuwe werkwijze, gebiedsgericht- en opgavegericht samenwerken met aandacht voor de brede ruimtelijk-fysieke opgaven. In De Peel vraagt dit om transitie van productieprocessen in de landbouw en verschuivingen tussen sectoren met behoud van werkgelegenheid. Tevens is de opgave veranderende ruimteclaims te accommoderen door de omslag naar circulaire en natuurinclusieve landbouw (bijvoorbeeld intensieve teelten), veranderingen in mobiliteit, opwek van duurzame energie en aanpassing aan klimaatverandering (droogte en wateroverlast). Grote vervlochtenheid van de opgaven landbouw, natuur, economie en leefomgeving. De Peel is vanwege zijn omvang, de intensiteit en aard van de problematiek van essentieel nationaal belang voor een omslag in verbetering van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in gezondheid, milieu, natuur en landschap. De functies in het buitengebied dienen weer in balans te komen en verweven te zijn met elkaar. Om dit te bereiken is de ambitie om een transitie te maken naar meer circulaire en natuurinclusieve landbouw met lokaal duurzaam en gezond voedsel.

Om verdere invulling te kunnen geven aan deze beoogde ontwikkeling en bijbehorende voorwaarden heeft de gemeente Maashorst als trekker vanuit de betrokken overheden vele gesprekken gevoerd met een grote diversiteit aan interne en externe betrokkenen. Dit zijn onder andere omwonenden, boeren, studenten van de TU Delft en Wageningen, ministeries, Novex, waterschappen, provincie Noord Brabant, de gemeenten Land van Cuijk en Boekel, AgriFood Capital en diverse adviesbureaus. Uit al deze gesprekken blijkt draagvlak en enthousiasme om ambities tot resultaat te brengen. Om een vervolgstap te kunnen zetten heeft het College van B&W op 24 januari 2023 besloten om onder voorwaarden toestemming te verlenen voor de realisatie van een demolocatie in de Heihorst te Zeeland.

Na dit besluit is de gemeente verder in gesprek gegaan met intern en extern betrokkenen. Daarbij is ook met meerdere potentiële initiatiefnemers gesproken. Initiatiefnemers die met hun initiatief meerwaarde kunnen bieden op onze ambities. In het proces bleek terughoudendheid over de wijze waarop de daadwerkelijke invulling van een demolocatie mogelijk gemaakt moet worden. Deze terughoudendheid kwam met name voort uit de noodzaak om van bestaand beleid van onder andere de provincie en de gemeente af te wijken om initiatieven mogelijk te maken. Om toch een volgende stap te kunnen zetten is er voor gekozen om **randvoorwaarden** uit te werken waarmee AgroNatuurWonen experimenten gerealiseerd kunnen worden. Tijdens de raadsinformatiebijeenkomst van 18 januari 2024 zijn onder andere de randvoorwaarden in concept aan de raad toegelicht. Vervolgens zijn op 29 januari 2024 alle belanghebbenden geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld om een reactie te geven. Dit heeft geleid tot enkele wijzigingen in de randvoorwaarden. Deze 'nieuwe' randvoorwaarden worden met deze opinienota aan de Commissie REF voorgelegd. Buiten deze randvoorwaarden laten we als gemeente de invulling van initiatieven dus los. Dat betekent dat aan de initiatiefnemers wordt toevertrouwd dat zij hun initiatieven voldoende aansluitend op onze ambities uitwerken. Initiatiefnemers worden aan de hand van **succescriteria** uitgenodigd om dit aantoonbaar te verwerken in hun plannen.

De Peel kan een unieke landelijke (voorbeeld)locatie worden waarin de gewenste transitie van het buitengebied in gang is gezet met verduurzaming van de landbouw en de aanleg van nieuwe natuur waarbij het (tijdelijk) plaatsen van kleinschalige woonvormen is benut als middel om de gestelde doelen te bereiken. Op deze manier versterken we de bestaande kernen (note: geen nieuwe dorpen of kernen) en creëren we een nieuwe balans tussen wonen, werken en recreëren in het buitengebied. Vanuit een langjarig commitment kunnen we ons richten op ontwikkeling en bescherming van de leefomgeving van het gehele gebied.

Kernboodschap

De commissie richtinggevend te bevragen of de uitwerking van de randvoorwaarden om AgroNatuurWonen experimenten mogelijk te maken wordt onderschreven.

Randvoorwaarden

Diverse overheden hebben de ambitie om in de Peel te gaan werken aan een nieuw gedragen perspectief op brede welvaart en aanpak waarin economie, ecologie en de kwaliteit van de leefomgeving weer met elkaar in balans zijn. De gemeente Maashorst wil aan de hand van AgroNatuurWonen experimenten invulling geven aan de beoogde ambities. Om AgroNatuurWonen experimenten mogelijk te maken zijn er randvoorwaarden, zie bijlage 1, en succescriteria, zie bijlage 2, opgesteld. De randvoorwaarden en succescriteria geven volgens het College van B&W de juiste richting om met AgroNatuurWonen experimenten een bijdrage te leveren aan onze ambities. De randvoorwaarden geven aan hoe AgroNatuurWonen experimenten gerealiseerd kunnen worden. De succescriteria dienen als uitnodiging aan initiatiefnemers om hun plannen hier verder op uit te werken. De succescriteria zijn niet bedoeld om de plannen op te toetsen.

Graag vernemen wij of de randvoorwaarden door de commissie worden onderschreven of dat de commissie aanpassingen wenst. In de bijlage zijn alle randvoorwaarden opgenomen. Onderstaand vindt u de in de ogen van het College van B&W belangrijkste voorwaarden waar wij graag uw reactie op ontvangen:

1. 3 onderscheidende experimenten toestaan in schil 2: gemengd samenleven ([Ontwerp-omgevingsvisie ter inzage | Gemeente Maashorst](#)).
2. Deze 3 experimenten worden voor de duur van 20 jaar vergund. De gemeente heeft de intentie om deze locaties (de in kwalitatieve verplichting vastgelegde natuur/landschapslandbouw en huisjes) om te zetten in een definitieve vergunning, mits het experiment succesvol is gebleken tijdens evaluaties.
3. De vergunning is onlosmakelijk verbonden aan de eigenaar, de bewoners en de bestemming. De eigenaar moet verbondenheid hebben met de ontwikkeling en bij overlast ingrijpen. De eigenaar en/of een bewoner dient als aanspreekpunt te functioneren.
4. Na 1, 3, 5, 10 en 20 jaar vinden evaluaties plaats en worden er ook besluiten genomen over eventuele bijsturing of opschaling (vergroten en/of uitbreiden ter plaatse of ergens anders) op basis van resultaten. Na 5 jaar wordt voor de eerste keer beoordeeld of op basis van de evaluaties de tijdelijke vergunning gehandhaafd blijft of, indien gewenst en/of noodzakelijk vanuit het initiatief, er, bij een positief resultaat, permanent vergund wordt. Indien een initiatief zich verspreidt over meerdere percelen kan er worden besloten om de resultaten per perceel te beoordelen.
5. Per experiment gemiddeld maximaal 3 huisjes per hectare. Alleen in het geval van een initiatief dat als randvoorwaarde tijdelijk wonen met een termijn van <15 jaar hanteert in combinatie met het toevoegen van >95% natuur kan hier onderbouwd van worden afgeweken.
6. Maximaal 21 huisjes per experiment. Maximaal 3 extra huisjes zijn mogelijk met een onderbouwing van noodzaak voor het succes van het experiment.
7. Na bestuurlijke besluitvorming over zowel het gehele AgroNatuurWonen experiment als de afzonderlijke experimenten zal de gemeente zich als partner van een gezamenlijk innovatietraject opstellen en zich samen met rijk, provincie, RNOB/AgriFood Capital en andere organisaties inzetten voor het daadwerkelijk succesvol realiseren en uitvoeren van het experiment.
8. Gemeente maakt capaciteit/middelen vrij voor de inzet van innovatieprojectontwikkeling/-leiding t.b.v. van het experiment, waarin ook samenwerking met andere overheden wordt aangegaan.

Vervolg

Concept planning

Datum	Vergadering	Onderwerp
28 maart 2024	Commissie REF	Opinienota: Ontwikkeling de Peel: Bespreken randvoorwaarden AgroNatuurWonen experimenten
16 april 2024	College van B&W	Ontwikkeling de Peel: 1. Vaststellen randvoorwaarden AgroNatuurWonen experimenten 2. Raadsinformatiebrief

Bijlagen

1. B1 Randvoorwaarden AgroNatuurWonen experimenten
2. B2 Succescriteria & indicatoren

Maashorst, 6 maart 2024